

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vsed-
in v Mariboru s poštni-
njem na dom
a celo leto 3 gld. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofišk.
poslopju (Bischofshof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sodne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Bi li kazalo ces. kralj. okrajne glavarje voliti za deželne poslance?

Slišimo, da bodo ustavoverci, pri nas ob enem trdi liberalci in kosmati nemškutarji, tudi na Štajerskem in Koroškem pri bližnjih volitvah v deželne zборе po nekaterih krajih za kandidate postavili dotične ces. kralj. okrajne glavarje. Bi li kazalo, da bi jim tudi slovenski volilec svoje glase dali? Na važno prašanje nam odgovarjajo jasno in glasno kranjski Slovenci, da to nikakor nebi kazalo. Pri volitvah na Kranjskem so v soboto 7. julija tamošnji ustavoverci, liberalci in nemškutarji, slovenskim volilcem ponujali 4 ces. kralj. okrajne glavarje: Vesteneka v Trebenjem, Mahkota v Črnomelju, Dralko-ta v Radoljici in Dollhoffa v Kočevju. Toda slovenski volilec niso nobenega hotli izvoliti. Prvi 3 so prav sramotno propali. Vestenek je od 148 glasov vjel komaj 26, Dralko od 49 samo 14 in Mahkot od 63 kar le 7 revnih glasčkov. Le Dallhoff je z 1 glasom zmagal z pomočjo 11 nepostavno izvoljenih Kočevarjev in se je zato precej ugovor ali protest vložil zoper njegovo volitev. To je vendar jasen dokaz, kako močno so slovenski volilec na Kranjskem bili prepričani, da nikakor ne kaže ces. kralj. okrajnih glavarjev voliti za deželne poslance. Ko bi tega prepričanja ne imeli, bi jih v poslance bili izvolili ali vsaj ne tako strašno sramotno propasti dali. In resnično, če le nekatere uzroke takega postopanja premislimo, moramo kranjskim Slovincem popolnem prav dati.

Brez dvombe bi kmetski ljudje po svojih prihodnjih poslancih radi odložili marsikaj, kar so jim nemški in nemškutarski liberalci in ustavoverci naložili, zlasti želijo zmanjšanje stroškov in toraj polajšanje davkov. Toda če mislijo to doseči s tem, da si izvolijo okrajnega glavarja za poslanca, se utegnejo pač močno ukaniti. Okrajni glavar je kot c. k. uradnik odvisen od ministrov, ki so vzeti iz liberalne večine državnega zbora. Brž ko bi se tedaj kmetom nepovoljnih liberalnih naprav v deželnem zboru lotil, bi se tudi mahoma

zameril ministrom. On bi tedaj bil prisiljen v deželnem zboru ali molčati, in takega lipovega bogá ne potrebujemo, ali pa bi moral na škodo kmetskimi volilcem z liberalci vleči, in takega poslanca ne smemo voliti, če nam je za naše lastne koristi še kaj mar. Glavarji tedaj nikakor ne sodijo za deželne poslance. Mnogo kmetskih ljudi toži, da so okrajna glavarstva prevelika, komisijoni strašno pogosti in dragi, uradovanje tu pa tam polževo počasno itd. Da bi tukaj glavarji kot deželni poslanci mogli res pomagati, to je tako neverjetno, da ni treba besedice več povedati. Naposled pa si vsak razumnik lahko sam domisli, zakaj da liberalni nemškutarji sedaj okrajne glavarje za svoje kandidate izbirajo? To delajo samega strahu in slabosti ter se vsled tega močno bojijo propada pri volitvah. Zato se skrivljejo za hrbe glavarjev, ker vidijo, da imajo ti velik upljiv na uradnike, na volilne komisarje, na župane ali predstojnike itd. Ta upljiv bi ti lisjaki radi za sebe porabili in tako vsaj po zvijačub zmagali. Toda slovenski kmetje na Kranjskem so zvijačo brž zapazili in okrajni glavarji, kateri so bili od nemškutarjev za kandidate postavljeni, so revno propali. Upamo, da bodo Slovenci enako storili tudi dragod, če bi treba bilo! Okrajnih glavarjev voliti za deželne poslance pač nikakor ne kaže.

Resolucije ali sklepi

splošnega shoda avstrijskih katoličanov na Dunaju
meseca maja 1877.

A. Katoliško življenje.

I. Splošni shod avstrijskih katoličanov izpoveda pred vsem svoje prepričanje, da je blagosloveno uplivanje katoličanov na krščansko uredbo javnih razmer mogoče le, če si prizadevajo svoje lastno notranje in zunanje življenje urediti v smislu krščanske popolnosti, če torej marljivo rabijo v ta namen od sv. Cerkve zapovedane pomočke milosti, če se živahno udeležujejo vsakovrstne redne in izredne službe božje, potem od sv. Cerkve odobrenih in priporočenih bratovščin, stanovskih in mo-

litevskih družeb, zlasti če se povsod in srčno skazujejo kot pravi verniki in vselej v tesni zvezi ostajajo z svojimi duševnimi pastirji, škofi in papežem.

II. 1. Splošni shod avstrijskih katoličanov izreka svoje prepričanje, da vsi dogodki, kateri se tičejo sv. stolice papeževe v Rimu, ob enem tudi vesoljno Cerkvo zadevljejo.

2. Splošni shod avstrijskih katoličanov izpoveda svojo najiskrenejšo udanost do sv. stolice in uporeka slovesno zoper vse napade na njeno svobodo, katera njej je potrebna, da uspešno izvršuje svojo učilno — duhovniško — in pastirsko oblast.

3. Splošni shod avstrijskih katoličanov izjavlja svoje prepričanje, da bodo tudi avstrijski katoličani željam sv. Očeta, v alokuciji (nagóvoru) 12. marca t. l. izrečenim, ustregli in pod vodstvom svojih škofov poslužili se vseh dopuščenih jim sredstev, da bo posilstvu in sužanstvu, v katerem so sedaj sv. Oče, brž ko mogoče konec storjen.

III. Splošni shod avstrijskih katoličanov je prepričan, da je društvo sv. Vincencija svetnim ljudem glavni pomoček za prenovljenje človeške družbe na krščanski podlagi. Naj se torej po vseh silah prizadevlje, da se bo v cesarstvu število konferenc društva sv. Vincencija pomnožilo, tudi po deželi, posebno kder je veliko delavcev, fabrik itd. ter da že obstoječa pa tudi ona, ki se bodo osnovala, skrbijo za zanemarjeno mladino po pribezalščenicah ali azilih za fantiče, rokodelske učence, dijake itd.

M. Socijalne ali družbinske zadeve.

I. Shod katoličanov sprejme vesel na znanje poročilo o zborovanju spodnje avstrijskega kat. polit. društva dne 18. maja 1875. in o takrat sprejetih resolucijah in po teh pouzročeni blagonosni sklodbudi k bolj razširjenemu in temeljitemu preiskovanju socijalnega prasanja in k njegovemu razumevanju v krščanskem duhu; tudi to sprejme shod katoličanov vesel na znanje, da se v pospeševanje p. evaznega prasanja snuje društvo za krščanske družbinske znanosti — za krščansko gospodarstvo — pravo in državoslovje, ter izreka gorke želje, naj bi rečeno podvzetje imelo srečen uspeh, tako da se bo prihodnjemu s. lošnemu sbodu katoličanov zamoglo poročati o njegovem obstanku in djanjih.

II. Vpričo res strašnih nasledkov odrtije in silne potrebe, da se tem nevarnim razmeram temeljito v okom pride, izreka shod katoličanov svoje prepričanje, da je v ta namen pred vsem treba ozir jemati na pravna pravila nature pa tudi od Boga razodete postave in torej trdno priporočila znanstveno preiskovanje ovih pravil.

III. Shod katoličanov spoznava vseobčno posvečevanje nedelje ne samo kot versko dolžnost, ampak ima njegovo zanemarjenje za hudo in nevarno poškodovanje socijalnega (družbinskega) in gospodarskega reda. Torej smatra za imenitno

dolžnost katoličanov, delati na to, da se bodo močne postave dale v obrambo nedeljskemu posvečevanju, zlasti da se ovo posvečevanje pospešuje z prepovedjo takih veselie, ki posvečevanje nedelje motijo ali pa celim vrstam prebivalstva nedeljo svetiti branijo.

IV. Shod katoličanov, navzet mnenja, da je djanjsko izpolnovanje krščanske ljubezni najlepši cvet krščanskega mišljenja in neizogibljiva dolžnost vpričo pomanjkanje trpečih sobratov, ter misli, da je dolžen posebno sedaj, ko je revščina pri rokodelskem prebivalstvu velika, ovo krščansko dolžnost še celo posebič povdarjati in izreka torej željo, naj bi se katoličani prav marljivo udeleževali tistih društev, katerim je djanjsko izvrševanje krščanske ljubezni prvi namen, kakoršna so konference sv. Vincencija, društva sv. Elizabete, potem društva rokodelcev, rokodelskih mojstrov, rokodelskih učencev.

Gospodarske stvari.

Apno dober gnoj.

M. Kmetovavec, katerim je mogoče, se apna za gnojenje posluževati, so gotovo prednosti apnenega gnojenja znane. Da pa apneno gnojenje tudi svoj namen doseže, se mora posebno na sledeče stvari ozir jemati. 1. Da se apneni gnoj, kakor je treba, napravi. 2. Da se ga primerno veliko za gnojenje porabi. 3. Da je apneni gnoj tudi zemljišču primeren. 4. Da se o pravem času ž njim gnoji. Kteri kmetovavec tem zahtevam zadosti, ta bode prav in dobro ravnal, če se bode apna kot gnojiva posluževal. Bogate obresti za naloženi kapital mu bodo obilne žetve, posebno rži, prinesle. Kar se najprej pripravljanja apnenega gnoja tiče, se to godi na sledeči način: Določi se, če se že ne gnoji praba ali njiva, na kateri se krma prideluje, blizu onega polja, ki se ima z apnenim gnojem pognojiti, tako velik prostor, kolikor zahteva gnojni kup, s katerim se ima polje pognojiti. Na tem prostoru se napravi podlaga iz plasti navoženega blata iz starih jarkov, ribnikov ali stelje iz lesa. Potem se da apno žgati in ko se je peč nekaj razhladila, se navozi apna na ta prostor in brž začne iz njega kompost ali mešanec napravljati, predno se apno popolnoma razhladi. Apno se v kosih, kakoršni so, po prej napravljeni podlagi tako razloži, da se nad podlago apnena plast napravi. Na to se zopet nameče plast blata in stelje in pa zopet plast apnenih kosov, dokler je vse za gnoj namenjeno apno pospravljeno. Za steljo se vzame mahovje, resje, črničje, zeleno vejje itd. Ko bi kup previsok postal, se mora okoli njega stena iz desk napraviti. Za nanašanje apna se vzamejo navadno lesene škrinjice, kakoršne se za tako delo rabijo.

Tako napravljen kup se pusti najmanj skozi 4 mesece ležati. Na to se ves kup z širokimi